

Številka: 100-83/2014/2
Datum: 10. 2. 2014

Zadeva: Odmera letnega dopusta po kriteriju 38/39. člena ZDDO

Na Ministrstvo za notranje zadeve ste naslovili vprašanje glede odmere dodatnih dni letnega dopusta vezano na konkreten primer, in sicer sprašujete ali se lahko javni uslužbenki v konkretnem primeru odmerijo **dodatni (tri) dnevi letnega dopusta na podlagi tretje alineje 38. člena Zakona o delavcih v državnih organih (ZDDO)** (Uradni list RS, št. 15/90, 5/91, 18/91, 22/91, 2/91-I, 4/93, 18/94-ZRPJZ, 41/94, 70/97, 87/97-ZPSDP, 38/99, 56/02-ZJU) v povezavi z Zakonom o usmerjanju otrok s posebnimi potrebami (Uradni list RS, št. 58/11, 40/12 - ZUJF in 90/12). Dopisu je priložena tudi fotokopija odločbe Zavoda RS za šolstvo.

Uvodoma pojasnjujemo, da Ministrstvo za notranje zadeve ni pristojno za presojanje konkretnih primerov, ampak le za posredovanje mnenj in odgovorov sistemske narave. V okviru svoje pristojnosti je (takratno) pripravilo usmeritve glede določitev števila dni letnega dopusta:

dopis št. 007-788/2010-2 z dne 22. 11. 2010, ki je dosegljiv na spletnem naslovu:

http://www.mpju.gov.si/fileadmin/mpju.gov.si/pageuploads/SOUS/mnenja/ld_38_39_ci_zddo.pdf

in dopis št. 100-689/2010-1 z dne 21. 12. 2010, ki je dosegljiv na naslovu:

<http://www.mpju.gov.si/fileadmin/mpju.gov.si/pageuploads/SOUS/mnenja/ld.pdf>.

Pri tem je predstojnikom v pomoč pri odločanju ministrstvo pojasnilo, v kakšnih okoliščinah je bila konkretna dikcija 39. člena ZDDO sprejeta, kakor tudi pojasnilo, da se je medtem zakonodaja s tega področja spremenila s sprejetjem Zakona o usmerjanju otrok s posebnimi potrebami.

Ministrstvo za notranje zadeve ugotavlja, da se je od posredovanja citiranih dopisov zakonodaja na področju usmerjanja otrok s posebnimi potrebami spremenila, in sicer je bil v letu 2011 sprejet Zakon o usmerjanju otrok s posebnimi potrebami (ZUOPP-1; Uradni list RS, št. 58/11, 40/12 - ZUJF in 90/12).

Citirani zakon v 2. členu opredeljuje, otroke s posebnimi potrebami:

"Otroci s posebnimi potrebami so otroci z motnjami v duševnem razvoju, slepi in slabovidni otroci oziroma otroci z okvaro vidne funkcije, gluhi in naglušni otroci, otroci z govorno-jezikovnimi motnjami, gibalno ovirani otroci, dolgotrajno bolni otroci, otroci s primanjkljaji na posameznih področjih učenja, otroci z avtističnimi motnjami ter otroci s čustvenimi in vedenjskimi motnjami, ki potrebujejo prilagojeno izvajanje programov vzgoje in izobraževanja z dodatno strokovno pomočjo ali prilagojene programe vzgoje in izobraževanja oziroma posebne programe vzgoje in izobraževanja."

Ministrstvo pri tem ugotavlja, da so razen telesno ali duševno prizadetih otrok v otroke s posebnimi potrebami zajeti tudi otroci s primanjkljaji na posameznih področjih učenja ter otroci z motnjami vedenja in osebnosti (torej recimo otroci z izrazitimi učnimi težavami, ki se kažejo le na določenih področjih učenja npr. pri branju in pisanju), kakor tudi dolgotrajni bolni otroci, itd. ter da se definicija otrok s posebnimi potrebami (kot so opredeljeni v tem členu) razlikuje od dikcije v ZDDO (težje telesno ali zmerno, težje ali težko duševno prizadete osebe). V dopisu 100-689/2010-1 z dne 21. 12. 2010 smo opozorili tudi, da je že v času sprejema ZDDO veljavni predpis - Pravilnik o razvrščanju in razvidu otrok, mladostnikov in mlajših polnoletnih oseb z motnjami v telesnem in duševnem razvoju (Uradni list SRS, št. 18/1977) vseboval naslednjo določbo: "Po določbah tega pravilnika se razvrščajo duševno prizadeti otroci, otroci s slušnimi in govornimi motnjami, slepi in slabovidni otroci, otroci z drugimi telesnimi motnjami, vedenjsko in osebnostno moteni otroci ter otroci z več vrst motnjami."

Iz citiranega izhaja, da je tudi v času sprejema ZDDO bilo več motenj v duševnem in telesnem razvoju, da pa se zakonodajalec pri določanju kriterija dodatnega letnega dopusta ni odločil za vse motnje v razvoju, pač pa le za:

- **težje telesno** ali
- **zmerno, težje ali težko duševno** prizadete osebe.

Kriterij "zmerno" je torej uporabljen le pri **duševni prizadetosti**, pri **telesni prizadetosti pa kriterija "zmerno" ni, pač pa je le "težja" telesna prizadetost.**

Z uveljavitvijo ZUOPP-1 je prenehal veljati Pravilnik o organizaciji in načinu dela komisij za usmerjanje otrok s posebnimi potrebami ter o kriterijih za opredelitev vrste in stopnje primanjkljajev, ovir oziroma motenj otrok s posebnimi potrebami (Uradni list RS, št. 54/03, 93/04, 97/05, 25/06, 23/07 in 14/10), vendar pa je bilo v 51. členu tudi določeno, da se uporablja do sprejema podzakonskega akta. Pravilnik o organizaciji in načinu dela komisij za usmerjanje otrok s posebnimi potrebami (Uradni list RS, št. 88/13) je določil, da se "z dnem uveljavitve tega pravilnika preneha uporabljati Pravilnik o organizaciji in načinu dela komisij za usmerjanje otrok s posebnimi potrebami ter o kriterijih za opredelitev vrste in stopnje primanjkljajev, ovir oziroma motenj otrok s posebnimi potrebami (Uradni list RS, št. 54/03, 93/04, 97/05, 25/06, 23/07 in 14/10), razen:

- določb 35.a, 35.b in 35.c člena, ki se uporabljajo do pričetka uporabe navodil o delu komisij prve stopnje iz 14. člena tega pravilnika in
- Kriterijev za opredelitev vrste in stopnje primanjkljajev, ovir oziroma motenj otrok s posebnimi potrebami, ki so priloga Pravilnika o organizaciji in načinu dela komisij za usmerjanje otrok s posebnimi potrebami ter o kriterijih za opredelitev vrste in stopnje primanjkljajev, ovir oziroma motenj otrok s posebnimi potrebami (Uradni list RS, št. 54/03, 93/04, 97/05, 25/06, 23/07 in 14/10), ki se uporabljajo do 30. aprila 2014."

Opozarjamo tudi na Pravilnik o kriterijih za uveljavljanje pravic za otroke, ki potrebujejo posebno nego in varstvo (Uradni list RS, št. 105/02, 107/04, 129/06, 55/09, 88/11 in 85/12), in sicer na zadnjo spremembo (objava v Uradnem listu RS št. 85/12), s katero se Seznam hudih bolezni nadomesti s Seznamom težkih kroničnih bolezni in stanj, ki je v prilogi tega pravilnika.

Ministrstvo za notranje zadeve sicer nima pristojnosti presojeti, katera posamezna opredelitev otroka s posebnimi potrebami v konkretnem primeru ustreza kriteriju "težje telesno ali zmerno, težje ali težko duševno prizadete osebe". Pravilnik o organizaciji in načinu dela komisij za usmerjanje otrok s posebnimi potrebami ter o kriterijih za opredelitev vrste in stopnje primanjkljajev, ovir oziroma motenj otrok s posebnimi potrebami, ki se sicer ne uporablja več, v prilogi »Kriteriji za opredelitev vrste in stopnje primanjkljajev, ovir oziroma motenj otrok s posebnimi potrebami«, ki se uporablja do 30. 4. 2014 (v nadaljevanju kriteriji) v I. točki opredeljuje otroke z motnjami v duševnem razvoju, pri tem pa ločuje otroke z lažjo, zmerno, težjo in težko motnjo v duševnem razvoju. Vrsti posebnih potreb v konkretnem primeru pa sta

opredeljeni v IV. točki, in sicer otroci z govorno – jezikovnimi motnjami, pri čemer gre lahko za lažjo, zmerno, težjo in težko govorno – jezikovno motnjo (v odločbi je navedeno, da gre za **lažjo** govorno jezikovno motnjo), ter v VII. točki, otroci s primanjkljaji na posameznih področjih učenja.

Iz navedenega po mnenju Ministrstva notranje zadeve torej izhaja, da se govorne motnje ne morejo šteti v smislu določbe drugega odstavka 39. člena ZDDO kot zmerno, težje ali težko duševno prizadete osebe.

Posebej bi pa radi opozorili na dejstvo, da se vaše vprašanje nanaša na odmero dopusta **na podlagi tretje alineje 38. člena ZDDO** (v povezavi z Zakonom o usmerjanju otrok s posebnimi potrebami).

Citirani člen določa:

"Delavcu se letni dopust poveča za največ tri dni:

- za delu v hrupu, vročini, prahu in vlagi oziroma pod vplivom vremenskih razmer,
- za vodenje notranje organizacijske enote,
- za njegove socialne in zdravstvene razmere, kot so kronična in druga daljša bolezen, skrb za otroke do 10 leta starosti in druge razmere, v katerih delavec živi."

Kot izhaja iz vseh dosedanjih pojasnil, ki smo jih posredovali organom, in ki so dostopna tudi na spletnih straneh ministrstva, v tem členu ni pravne podlage za tovrstno odmero. Citirana alineja je pravna podlaga za odmero letnega dopusta ob skrbi za otroke do 10. leta starosti, pri čemer se načeloma odmeri en dan letnega dopusta za enega otroka, skladno z internim aktom organa, v katerem so kriteriji za odmero. V primeru, da javni uslužbenec izpolnjuje kriterij "nege in varovanja težje telesno ali zmerno, težje ali težko duševno prizadete osebe", pa je podlaga za odmero letnega dopusta podana v prvem odstavku 39. člena ZDDO. Ob tem ponovno opozarjamo tudi na določbo tretjega odstavka 16. člena Zakona o javnih uslužbencih (Uradni list RS, št. 63/07 - uradno prečiščeno besedilo, 69/08 - ZTFI-A, 69/08 - ZZavar-E, 65/08 in 40/12 - ZUJF).

S spoštovanjem,

Mojca Ramšak Pešec
generalna direktorica